

U SPOMEN JOSIFA PANČIĆA

Sada prilikom prenosa posmrtnih ostataka pokojnog Dr. Josifa Pančića sa beogradskog groblja na najviši vrh Kopaonika u Srbiji, mladi ribarski stručnjaci treba barem u najkraćim potezima da upoznaju lik ovog našeg velikog naučnika, biologa, koji je dao na našem jeziku prvu knjigu o ribama još 1860. godine pod naslovom: RIBE U SRBIJI spisao dr. Josif Pančić.

Rođen 5. aprila 1814. god. u selu Ugrinu pod Velebitom (Hrvatska) od vrlo siromašnih roditelja, koji ga nisu mogli školovati, bude preuzet od svoga strica, sveštenika, u Gospiću, koji ga je školovao, počevši od osnovne škole, pa na Rijeci u gimnaziji, zatim na Univerzitetu u Zagrebu, gdje studira prirodne nauke, a posle u Budimpešti, gdje je završio medicinu. Kao lekar služio je u Budimpešti i u banji Rusandi u Vojvodini. Posle kao ljubitelj prirodnih nauka pođe u Beč da se usavrši u načinu proučavanja biljaka, kojima je posvetio ceo svoj život.

Njegovo poznanstvo s Vukom Karadžićem-Stefanovićem u Beču, dalo mu je povoda da preuzme lekarsku, a posle nastavničku službu u Srbiji. Kao mlad botaničar dođe u Beograd 1846. god. i tada je počeo proučavati biljni svet po Srbiji, a kasnije i u Bugarskoj. Napisao je mnogo naučnih radova iz botanike i drugih prirodnih nauka. Otkrio je velik broj do tada nepoznatih biljaka. Službovao je kao lekar u Svetozarevu (Jagodina) i Kragujevcu. Kada je izabran za profesora botanike na liceju, pa došao u Beograd, počeo je još jače da se bavi naukom. Posle je postao profesor prirodnih nauka na Velikoj (današnji Univerzitet). Bio je postao prvi predsednik Srpske akademije nauka. Umro je 25 februara 1888. god. u Beogradu. Želja mu je bila da bude sahranjen na

Kopaoniku koju je planinu često posećivao. Eto, i to mu se ispunilo posle šezdeset tri godine počivanja na beogradskom groblju, kada su to zajednički izveli Srpska akademija nauka, Beogradski univerzitet i Savez srpskih planinarskih društava. — Pančićevim imenom nazvan je najviši vrh na Kopaoniku.

Josi Pančić ostavio je u botanici neumrlo ime, ali i na polju zoologije ima svojih štampanih dela, a među njima je i pomenuta knjiga o ribama: RIBE U SRBIJI. U navodu svoje knjige osvrće se Pančić, i to opširno, na značaj riba, zatim daje spoljašnji i unutrašnji opis riba, karakteristiku riba, njihovu prirodu, hranu i množenje. Dalje govori o rasprostranjenju riba, upotrebi riba, lovljenju riba, raznim vrstama alata za ribolov kao i o ribnjacima, ribolovnom zakonu, te o narodnim imenima riba, a u čemu vlada još i danas priličan haos kao i u Pančićevo doba, pa i sam Pančić na jednom mestu kaže, da se ista riba u raznim oblastima različitim imenima naziva što mu je često zbrku pravilo u skupljanju materijala i zato je morao veliku pažnju obraćati pri opisivanju

U sistematskom delu knjige iznosi analitičnu tablu rodova riba, analitičnu tablu fela riba, sistematični opis riba, da bi završio poglavljem o naučnim rečima u knjizi manje poznatim, te srpskim imenima riba i naučnim imenima riba opisanih u ovoj knjizi.

Ovo delo o ribama Josifa Pančića štampano na 170 strana šesnaestine bez ikakvih ilustracija, ima danas svoju istorisku vrednost kao prva knjiga o ribama napisana i štampana u Srbiji pre skoro sto godina. Pojedini primerci ove knjige mogu se naći u bibliotekama naučnih ustanova u Beogradu.

— e — ć. (Beograd)